

Реферат на тему: "Матеріали до вивчення оповідання Г. Гарсія Маркеса "Старий з величезними крилами""

Габріель Гарсія Маркес

"ЧИ ПОВЕРНЕТЬСЯ ЯНГОЛ?"

Матеріали до вивчення оповідання Г. Гарсія Маркеса

"Старий з величезними крилами"

Величезний успіх роману "Сто років самотності" став для Габріеля Гарсія Маркеса не тільки джерелом радості, а й нових турбот. "Тепер я повинен, — говорив письменник в інтерв'ю напередодні сорокаріччя, — довести сотні тисяч невідомих мені людей, котрі придбали мій роман, що ця книга не була, як висловився один критик, щасливою випадковістю... і що в мене ще вистачить сил для інших книг".

Він відчуває потребу змінити свій стиль, манеру письма. "Я зрозумів, — зазначав Г.Гарсія Маркес, — що мені треба стати іншим... Як же це зробити? Слід почати з нуля. Я буду писати дитячі оповідання".

Твори малої прози, що став писати Гарсія Маркес, увійшли до книги "Незвичайна і сумна історія про довірливу Ерендиру та її жорстоку бабку" (1972). Оповідання письменника важко назвати "дитячими", однак у них відчувається безпосередній, природний погляд на події, що стикається з прагматизмом і буденністю дорослого життя. Це і визначило зміну творчої манери автора, хоча багато в чому він залишається вірним своїм естетичним принципам (поєднання міфа і реальності, складна метафоричність, заглиблення у світ духовних переживань, філософська проблематика тощо).

Дія в багатьох оповіданнях Г. Гарсія Маркеса відбувається в країнах Карибського басейну ("Найкращий утопленик у світі", "Остання подорож корабля-привида" та ін.). Морська стихія символізує бурхливе й суперечливе життя, і водночас свіжий морський вітер наповнює оповідання мрійливою романтикою, відчуттям свободи, потягу до широкого, безмежного простору.

В оповіданні "Старий з величезними крилами" (1970-1972) дія відбувається теж на березі моря. Після бурі рибалка Пелайо і його дружина Елісєнда знайшли на піску старого брудного чоловіка, який був дуже стомленим і хворим від боротьби зі стихією, він не міг навіть піднятися, оскільки йому заважали великі крила, що знаходилися за спиною. Люди вирішили, що це янгол, котрий прилетів за дитиною, однак не витримав поривів вітру й дощу і впав на землю.

У творі органічно поєднується міф і буденність. Г.Гарсія Маркес порушує межу між реальним і потойбічним. Світ єдиний у своїй конкретності і непізнаності. Життєва правда і нерозгадані таємниці визначають складність людського буття, стверджує

письменник.

Як же сприймають люди прихід янгола на землю? Вони ставляться до старого то як до невідомої тварини, то як до ув'язненого, то як до диявола. Буденність сповіді підкреслює прагматизм мешканців селища. Елісенда і Пелайо дуже швидко зрозуміли, що з розваги можна

зробити бізнес, і незабаром вони почали брати гроші за те, що показували бажаним янгола. Янгола годували залишками їжі, його весь час дзюбали кури, він очманів від свічок, що залишали паломники, а менш віруючі кидали в нього каміння. Однак він терпляче переживав усі негаразди. Лише один раз узятий в полон янгол не витримав — коли йому припекли бік розжареною залізкою, щоб поставити тавро. Кілька днів він не рухався, і люди вирішили перевірити, чи не помер він. Він стрепенувся, схопився з землі, щось говорячи невідомою нікому мовою, вдарив крилами і підняв цілу пилову бурю, крізь яку світився місячний промінь, який ішов з його очей, повних сліз і невимовного болю.

В оповіданні поєднуються два плани: романтико-символічний і земний, буденний. Автор показує, що люди не готові до сприйняття високих, божественних істин. До них завітав янгол, а вони прагнуть нажитися з цього і ще й затаврувати його. Прийом парадоксу, який використовує письменник, підкреслює абсурдність суспільного буття, де немає місця моральним ідеалам.

У зображенні мешканців селища Г.Гарсія Маркес вдається до різноманітних засобів сатири. Від м'якого, доброзичливого гумору він поступово переходить до їдкої іронії, а потім — нищівного сарказму й гротеску. Селище — це своєрідна модель людства, яке втратило у своєму житті віру і милосердя.

Атракціон з жінкою-павуком підкреслює духовну ницість суспільства. Фантастичне перетворення неслухняної дочки в павука теж використовується з метою наживи. Автор пише: "Подивитися на жінку-павука коштувало дешевше, ніж подивитися на янгола, до того ж дозволялося задавати їй будь-які питання і роздивлятися з усіх боків, щоб ні в кого не залишилося сумнівів у справедливості священного покарання". Засіб психологічного паралелізму (зіставлення відношення людей до жінки-павука і янгола) дозволяє письменникові перейти від зображення екстраординарного випадку до широких узагальнень. Є певна закономірність у тому, що люди не думають про страждання і жінки-павука, і янгола, — для них це лише розвага або спосіб збагачення.

Господарі янгола на зароблені гроші побудували новий будинок. Пелайо зайнявся розведенням кроликів, а Елісенда купила собі нові лакові туфлі і блискучі плаття, які носили в ті часи лише знатні дами. Курник, в якому тримали янгола, поступово руйнується, оскільки інтерес до янгола впав, і він став тільки заважати Пелайо та Елісенді. Через діри курника до янгола приходив маленький син господарів. Янгол похмуро дивився на нього, однак терпляче зносив

усі дитячі витівки. Образ дитини у Г.Гарсія Маркеса відрізняється від подібних персонажів інших письменників. Це вже не та чиста, природна і свята душа, що повинна була б за контрастом підкреслювати антигуманність світу. Хлопчик в

оповіданні "Старий з величезними крилами" — дитя хворого суспільства, він так само хворий на жорстокість і прагматизм. Не випадково він заражає янгола, і вони разом хворіють на вітряну віспу. Лікар, що оглянув янгола, відзначив слабкість його серця і нирок, проте крила були так органічно поєднані з тілом, що, як зазначає автор, "було невідомо, чому в інших людей немає таких самих крил".

У підтексті твору звучить філософське питання: чому люди не літають, чому вони не піднімають свої голови до високої істини, до прекрасного ідеалу...

Незважаючи на трагічне тло, в оповіданні відчувається велика віра Г.Гарсія Маркеса у незнищуваність духовних цінностей. Саме тому янгол одужав, у нього вирости нові крила, і він відлітає в інший світ — до яскравих зірок і небесної чистоти. І чи повернеться він назад... Це питання залишається нерозв'язаним. Відкритий фінал змушує читача замислитися над проблемами сучасного буття, де немає місця янголам.

Важливим у розумінні авторського задуму є останній абзац твору — своєрідний епілог, де розповідається, як янгол набрав висоту, а Елісенда нарешті зітхнула з полегшенням, бо він перестав бути "перешкодою" в її житті, а перетворився на малесеньку крапку над морським горизонтом. Поєднавшись на початку оповідання, наприкінці високе і буденне назавжди розійшлися по різні боки Всесвіту, і невідомо, коли вони знову з'єднаються.

У творчості Г.Гарсія Маркеса стикаються одне з одним життя і смерть, міф і реальність, дух і плоть. У цій боротьбі, на думку письменника, формуються умови для перетворення світу, головне — щоб вона тривала, щоб людство, помиляючись і падаючи, не зупинялось у своїх пошуках. У Нобелівській лекції Г.Гарсія Маркес зазначив, що "людина зможе вистояти, перемогти, але тільки разом з усім народом, з усім родом людським, зростання дерева якого й гарантує перевагу життя над смертю".